

RİZE REHBERLİK ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ ÖZEL EĞİTİM BÜLTENİ

Bülten No : 54

Tarih: 24/05/2016

Hazırlayan: Kani ŐENTÜRK
Özel Eğitim Öğretmeni

SEREBRAL PALSİ

Doğum öncesinde, doğum sırasında veya doğumdan hemen sonra tıbbı bir problem nedeniyle gelişen, ilerleyici olmayan ancak kalıcı olan beyin hasarıdır. Serebral Palsi, kas kontrolü ve vücut hareketlerinin kaybıyla karakterizedir. Beyindeki zedelenme ilerleyici değildir ancak çocuğun yürüme, denge kurma ve hareketlerindeki güçlük zamanla artabilir.

SEREBRAL PALSİ NEDENLERİ

Doğum Öncesi Nedenler

- Bebeğin anne karnında geçirdiği önemli enfeksiyonlar
- Annenin hastalıkları veya plasenta bozuklukları nedeniyle bebeğin beyinin oksijensiz kalması
- RH uyuşmazlığı
- Őeker hastalığı
- Annenin kullandığı maddeler
- Annenin radyasyona maruz kalması
- Genetik durumlar

Doğum Sırası Nedenler

- Doğum ortamının hijyenik olmaması
- Bebeğin anormal gelişi
- Düşük doğum ağırlığı (1500 gr altı)
- Doğumun uzaması
- Erken veya geç doğum
- Kordon dolanması

RİZE REHBERLİK ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ ÖZEL EĞİTİM BÜLTENİ

Doğum Sonrası Nedenler

- Geçirilen önemli hastalıklar
- Yetersiz veya dengesiz beslenme (beslenme bozuklukları)
- Zehirlenmeler, boğulmalar
- Kalp ve akciğer anomalileri

SEREBRAL PALSİ TİPLERİ

Klinik durumun ağırlığı beyindeki zedelenme derecesine, hasarın yerine ve bireyin yaşına bağlıdır.

Vücudun tamamını etkileyen şekli **kuadripleji (tetrapleji)**, daha çok bacakların etkilendiği şekli **dipleji**, vücudun bir yarısının etkilenmesi **hemipleji** olarak adlandırılır.

- Spastik tip:** Kasın istem dışı sertliğini ifade eder. Hareketlerin yavaşlamasına, harekette kontrol gücüne ve çeşitli hareket kayıplarına sebep olur.
- Diskinetik tip:** Hareket ve pozisyonlara bağlı olarak kaslar bazen sert bazen de gevşektir. Hareketler istemsiz, yavaş ve bazen de sürümcelidir.
- Ataksik tip: Duruş,** denge bozuklukları, hareketlerde titreme ve koordinasyon bozuklukları ile karakterizedir.
- Hipotonik (Gevşek) tip:** Tüm vücut kaslarında yaygın gevşeklik söz konusudur.
- Karışık tip:** Serebral Palsi'nin farklı tiplerine ait özelliklerini bir arada taşır.

Serebral Palsi; ağır, orta ve hafif olmak üzere üçe ayrılır. Ağır olgular hayatları boyunca evde bakılmak zorunda kalan çocuklardır. Anne ve babalarına muhtaçtır. Orta ve hafif etkilenmiş çocuklar iyi yaklaşım ve tedavi ile daha bağımsız bir hayat yaşayabilir.

9 aya kadar başını dik tutabilen, 24 aya kadar desteksiz oturabilen, 30 aya kadar emekleyebilen çocukların yürümesi beklenir. 20 aya kadar baş kontrolü olmayan ve 4 yaşına kadar bağımsız oturamayan çocukların yürüme potansiyeli çok düşüktür.

Serebral Palsi tanısı koyabilmek için mutlaka motor bozukluk olması gerekir. Çocukluk döneminde görülen diğer nörolojik bozukluklardan ayrılmasında ayrıntılı laboratuvar incelemeleri ve görüntüleme yöntemleri kullanılır.

Serebral Palsi'li çocuklarda görme, işitme, nöbet, epilepsi, algı sorunları, zeka problemleri de görülebilir.

RİZE REHBERLİK ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ ÖZEL EĞİTİM BÜLTENİ

TEDAVİ

Beyinde oluşan hasarı iyileştirecek bir tedavi yöntemi henüz bulunamamıştır. Serebral Palsi tedavisinde bütüncül yaklaşan, çocuğun zihinsel durumu, kişiliği, iletişim becerileri, eğitimi ve aile yapısı göz önünde bulundurularak uzun yıllar sürebilecek bir tedavi planı çizilmelidir.

Uygun tedavi yöntemiyle her Serebral Palsi'li çocuk kapasitesine göre mutlaka yeni beceriler kazanacaktır. Beyinde zedelenen hücrelerin yanında sağlam hücreler de vardır, bazı yöntemlerle bu hücreler geliştirilerek çocuğun yeni beceriler kazanması sağlanabilir

SEREBRAL PALSİ'Lİ ÇOCUKLAR VE EĞİTİMLERİ

Serebral Palsi'li çocukların eğitiminde önemli olan çocuğun yetersizliği nedeni ile ulaşamadığı uyarıcı ve eğitsel çevreyi ayağına götürmektir.

Serebral Palsi'li çocuğa uygun eğitim programları hazırlanırken aileler ve eğitimciler iş birliği içinde olmalıdır. Eğitimcilerin çocuğa uygun eğitim programı hazırlayabilmeleri için ailelerden bilgi almaları, bu bilgiler ve gereksinimlerden yola çıkarak aşamaları şekillendirmeleri mümkün olacaktır.

Eğitimde izlenecek adımlar:

- Neler yapabildiğinin belirlenmesi
- Yapabileceklerinin aşamalı olarak belirlenmesi
- Hedeflene davranış ve beceriler için uygun öğretim yöntemlerinin belirlenmesi
- Fiziki düzenlemelerin yapılması
- Hedeflenen amaçlara ulaşıp ulaşılmadığının değerlendirilmesi

Serebral Palsi'li çocuğun kendi kendine yetebilmesi için öncelikle **günlük yaşam becerilerinin** ve **özbakım becerilerinin** kazandırılması hedeflenmelidir. Bunlar *beslenme, giyinme-soyunma, temizlik* ve *tuvalet* eğitimidir. Eksik bırakılmaması gereken bir diğer alan ise **iletişim ve dil gelişimidir**.

RİZE REHBERLİK ARAŞTIRMA MERKEZİ
MÜDÜRLÜĞÜ
ÖZEL EĞİTİM BÜLTENİ

Serebral Palsi'li Çocukların Okul Öncesi Dönemi İçin Eğitimsel Hedef Örnekleri;

- Yemek yeme
- Giysi giyme-çıkarma
- Tuvalet eğitimi
- Temel temizlik
- Göz kontağı
- İşaret etme
- Karşılıklı oyun
- Basit yönergelere uyma
- Taklit
- Sayılar
- Renkler
- Şekiller
- Kalem tutma
- Akranları ile oyun oynama
- Kurallı oyunlar
- Kızgınlık ve öfkeyi kontrol etme

Serebral Palsi'li Çocuklar İçin Okul Döneminde Yapılacaklar;

- Eğitimsel ihtiyaçların belirlenmesi
- Eğitim kurumunun belirlenmesi
- Aile ile iletişimin sağlanması
- Gidilecek okula göre alınacak diğer eğitim hizmetlerinin belirlenmesi
- İhtiyaçlarına göre okul ortamında fiziki düzenlemeleri yapılması

AİLELERE ÖNERİLER

Her Serebral Palsi'li çocuğun yapabileceği mutlaka bir şeyler vardır. Serebral Palsi'li çocuğunuzun yapamadıklarına değil yapabildiklerine odaklanın. Çocuklarınızın haklarını istemek için defalarca çaba gösterin. Kendinize zaman ayırmak çocuğunuzla daha kaliteli zaman geçirmenize yarar. Yaşamdaki keyif alma hakkı herkes içindir.

KAYNAK:

Prof.Dr. Kıvılcım GÜCÜYENER
Yrd.Doç.Dr. Aydan AYDIN